

עֲזָרֵי מַעַם הַשָּׁמַיִם עוֹשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ

סֵפֶר הַזֵּהָר

שִׁחֲבֵר הַתֵּנָא הָאֱלֹקִי רַבָּן שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאי זִיע"א

וּבּוֹ: "סֵפֶר הַזֵּהָר", "זֵהָר חֻדְשׁ", "תְּקוּנֵי הַזֵּהָר"

מְנַקֵּד

זֵהָר חֻדְשׁ וַיֵּצֵא

מִבְּאֵר בְּלִשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ עִם פְּרוּשׁ מִל וְנִחְמָד לְמַעַן יְרוּץ הַלּוֹמֵד בּוֹ

מחולק ל- תתק"ס (960) קונטרסים

ל"ב כרכים של לי חלקים

כרך כ"ח - חלק כ"ו

קונטרס 836

מופץ ללא מטרת רווח כלל - לקירוב הגאולה ברחמים

בְּסִפְרָא דָּא יִפְקֹדוּן בֵּית מִן גְּלִיתָא בְּרַחְמֵי

יחד שבטי ישראל לסיים כל ספר הזוהר בדקות ספורות

"קודשא בריך הוא אורייתא וישראל חד הוא"

יוצא לאור על ידי "מפעל הזיהר העולמי"

אָדָר א' תשע"א לפ"ק - בעיה"ק בית שמש תובב"א

קְדוּשִׁים אֲשֶׁר בְּאַרְץ הַמָּה וְאֲדִירֵי כָל חִפְצֵי בָם, וְלָבוּ לָמוּ אֵב יִצְעַק, שְׁמַעֲשֵׂה דִינֵנו יְכוֹנֵן עָלֵינוּ.

(חיים שאל, מערכת גדולים, ערך סוד)

פב) פִּי מַה יִגַּן עָלֵינוּ מִן הַמְּקַטְרָגִים, אִם לֹא קְרִיאָתָנוּ בַּחֲכֻמָּה זֹאת הַנִּפְלְאוֹה וְהַעֲמָקָה

והגאון רבי צמח זכרוננו לחיי העולם הבא (מבוא בסוף ההקדמה לעץ חיים) כותב וזה לשונו: "פִּי מַה יִגַּן עָלֵינוּ מִן הַמְּקַטְרָגִים, אִם לֹא קְרִיאָתָנוּ בַּחֲכֻמָּה זֹאת הַנִּפְלְאוֹה וְהַעֲמָקָה, וּמִכָּל שְׂכֵן בְּדוֹר הַזֶּה, וּמִכָּל שְׂכֵן סִפְרֵי הַתְּקוּנִים, אֲשֶׁר מוּבָא מֵהָאָר"י הַקְּדוּשׁ שֶׁנַּעֲשֶׂה לְתַקּוּן עוֹלָם עֲשִׂיהָ", עַד כָּאן.

פג) בְּכָל לַיְלָה קִדְּם הַשְּׁנָה מִמּוֹשׁ, תִּלְמַד מֵאֲמַר אֶחָד מֵהַתְּקוּנֵי זֶהָר

ובמכתב מהבעל שם טוב להרב הקדוש רבי דוד מניקוליאב זכותו יגן עלינו כתוב, וזה לשונו: "אֲבָל אֵינְךָ וְיֵהִי אֱלֹקִים אִתָּךְ, בְּכָל לַיְלָה קִדְּם הַשְּׁנָה מִמּוֹשׁ, תִּלְמַד מֵאֲמַר אֶחָד מֵהַתְּקוּנֵי זֶהָר וְכו'". ועוד רבים אשר מפליגים בגדל למוד וקריאת הזהר הקדוש והתקונים בעקבתא דמשיחא דא, כמה תועלת יש בה לנפש להאירה, לתקנה ולזככה, ובזהר דא יפקון ביה מגלותא "ברחמי".

פד) כְּשִׁלּוּמְדִים כָּל יוֹם דָּף אֶחָד, אֲזִי בְּמִשְׁךָ שְׁנַיִם סְפוּרוֹת זוֹכִים לְעֵבֵר עַל כָּל הַזֶּהָר וְעַל תְּקוּנֵי זֶהָר וְהַזֶּהָר חָדָשׁ – זֶה מִחֲדִיר בְּאֲדָם הַרְבֵּה יִרְאֵת שְׁמַיִם בְּנַעַם וּבְזִיו מִיָּחָד, כִּנְרָאָה בְּחוּשׁ

ואף אלו שאינם בעלי סדר כל כך, בכל זאת צריכים לקבץ ללמוד מדי יום לפחות דף אחד של זהר, כגון לפני קריאת שמע שעל המטה, או בזמן מסים אחר. ובאופן כזה, כשלוּמְדִים כָּל יוֹם דָּף אֶחָד, אֲזִי בְּמִשְׁךָ שְׁנַיִם סְפוּרוֹת זוֹכִים לְעֵבֵר עַל כָּל הַזֶּהָר וְעַל תְּקוּנֵי זֶהָר וְהַזֶּהָר חָדָשׁ, וְיֵשׁ הַרְבֵּה עֲנִינִים שְׁמַבִּינִים בָּהֶם מַעֲט, וּבִפְרָט בְּדַבְרֵי אַגְדָּה שֶׁבָּהֶם, הַמְאִירִים אֶת

הקדמה לזוהר תתק"ס חלקים - מבצע "יחד כל ישראל"

ישראל הקדושים והטהורים ה'מה כלולים כל ששים רבוא נשמות בתוך ספר הזוה"ק, בדפנת רבינו הקדוש הרמח"ל זי"ע באגרותיו. ולכן כל אחד יטמין עצמו בספר הזוהר הק' במיוחד בדורנו דרא בתראה ודור אחרון. ובזהר (זהר חלק ג') דף קנ"ג: ברעיא מהימנא כתב דהוא "תיבת נח" שמציל מפני המבול הנורא. ולזה תקן הרמח"ל זי"ע דיקבצו את כל ישראל ללמוד זוה"ק ובזה יתבטלו כל הגזרות – ויצמחו הישועות בצמיחת קרן דוד במהרה. (ועין בספר זכותא דרשב"י).

כתב בשדי חמד (מערכת מ' סוף בלל קצ"ח) וז"ל: מצוה שעושים אותה הרבה בני אדם בשתפות, כל אחד נוטל שכר פאילו עשאה פולה לבדו, ומטעם זה נוהגים כל בית ישראל לעשות חבורת ש"ס ומחלקים הש"ס בין כמה בני אדם, שכל אחד לוקח מסכת אחת, ועושים סיום פעם אחת בשנה, וכן חבורות שחלקו ביניהם ללמוד סדר משניות, ושורת הדין נותנת שיטול כל אחד ואחד שכר פאילו למד הש"ס פולו, עכ"ל. – שמחת סיום ספר הזהר: הרבי רבי ברוך נכד הבעל שם טוב זיע"א, נהג בכל שנה ושנה ביום ל"ג בעומר לעשות סיום ספרי הזהר הקדוש, ואחר הסיום לקח הספר הזהר בידי קדשו ורקד כמה שעות, ואחרי רקודין דקדשה משמחת היום ומשמחת התורה נשק בפי קדשו את ספר הזהר ואמר בזה הלשון, "איך קען דיה, און דו קענסט מיר" [פירוש: אני מפיר אותך, ואתה מפיר אותי]. (טעמי המנהגים).

קריאת גדולי ירושלים בשנת תרפ"א: מעלת למוד הזהר הקדוש אשר הוא מבטל כל מיני פרעניות וגזרות קשות ורעות ומותנא וחרבא ובזה מעלמא... לשקד על למוד הזהר לגמור בארץ ובחוצה לארץ אלף סיומים... וברור כי גם אנשי חוץ לארץ יעלה הלמוד שלהם עם אנשי עיר הקדש במסלת בית קדש הקדשים בסוד כל ישראל ערבים זה בזה, ונכנס לשנה חדשה שנת גאלה וישועה ברחמים על עמו ישראל ועל כל העולם כלו... סיום זהר לעלוי מזל עם ישראל ולבטל כל הצרים אותם עליונים ותחתונים, ויפר עצת אויבינו ויקלקל מחשבותם ולא תעשינה ידיהם תושינה, וישראל ישכן לבטח ונראה בנחמת ציון, ובמהרה יתקיים "וקראתם דרור בארץ אבי"ר.

הלומדים בחבורה – כל אחד כמה דקות ומשתתפים ומתאחדים ברצונם, עולה להם לפולם שלמדו כל הזוה"ק, וכך נוכל בשבע דקות לעשות סיומי זוהר לאלפים, ויתקיים בנו דברי הנביא ישעיה (פרק ס' כ"ב) "הקטן יהיה לאלף" שאפילו בדורנו הנמוך – יוכל להחשב לשר האלף, שסים כל הזוה"ק, ובפלא יועץ (ערך רבים) כתב: וכמה מעלות טובות לתורה דרבים ותפלה דרבים וכל מצוה הנעשית ברבים, הנה כי פן ראוי לכל אדם להתחבר עם יראי ה' וחושבי שמו ולקיים מאמר דוד המלך ע"ה (תהילים קי"ט ס"ג) "חבר אני לכל אשר יראוך". עכ"ל.

על סיום "כל ספר הזהר" בגירסא מצינו מנהג ישראל לעשות אז סעדת מצוה ולפטור בכורים מתענית בערב פסח. (ספר דרך ארץ מנהגי יהודי ארם צובה חלק א' עמוד כ"ז). (ועין בשו"ת פרחי פהונה חלק אר"ח סי' ג')... וממילא כל שכן בלמוד הזוהר

עלינו לשמוח בסיום למודו, שזכות לימוד הזוהר הוא הדבר היחיד להוציאנו מעבדות לחרות כנזכר בזוהר הקדוש, ועוד שהזוהר מלא על גדותיו ממשניות, ובכלל מסכתות נחשב, וזה הוא בכלל סעודת מצוה, עת"ד.

ובספר תולדות קול יהודה (אות ל"ג) איתא עובדא: דפעם אחת ביומי דאב קודם הצום עשה סעודת סיום ואכלו בשר, ושאלו אותו על מה עשה סיום, והשיב כי סים את הספר הקדוש עשרה מאמרות להרמ"ע מפאנו ז"ל, וכן במנהגיו (שם אות קכ"ט), פעם אחת במוצאי תשעה באב אכל בשר, ואמר שיש לו סיום על ספר פרי עץ חיים (להאר"י הקדוש), ע"כ. ובספר סוד ה' מבאר: ועל פי דברי הפסא מלך והבן איש חי ועודו – מעלת הלמוד בזוה"ק, שהלמוד ממש נתהפך לאיש חדש וטהור, ומתמלא שמחה בכל רגע בלומדו, ובוודאי בסיים כל חלק, כמו ספר התיקונים, זהר על התורה, וזוהר חדש, עלינו לשמוח ולעשות סעודה גדולה על כל חלקי הזוהר ובוודאי על האדרא הקדושה שבלמוד האדרא הקדושה זוכה שהרשב"י בכבודו ובעצמו בא מעטר כמלך ויושב ומקשיב בקולו בשלומד האדרא.

כתב המקבל הקדוש רבי אברהם אזולאי זי"ע א זקנו של החיד"א בשם המקבל הרב אברהם גלאנטי זי"ע, בספרו "אור החמה" על ה"אדרא דמשפנא" (שבפרשת משפטים דף קכ"ג ע"ב), וזה לשון קדשו: אפילו עוד היום אחר שנפטר רשב"י מבינינו, כל זמן שאנו עוסקים בדברי האדרא, "אתער" בא רבי שמעון מעטר כמלך בעטרותיו בראש, ויושב בגון, עכ"ל. האם יש שמחה גדולה מזו, על פן ראוי לעשות סעודת מצוה. ובוודאי כאשר יבקש ויתפלל בזכות הרשב"י תתקבל תפלתו ותעשה בקשתו, ומבאר בכתבי האר"י (שער הפסוקים, שיר השירים): "היושבת בגנים חברים מקשיבים לקולך השמיעני": ראשי תבות ח' בירים מ' קשיבים ל' קולך ה' שמיעני, הוא חמלה, כמו שדרשו בזוהר בפרשת שמות (דף י"ב ע"ב), על פסוק והנה נער בוכה ותחמל עליו וגו', והבן זה, עכ"ל. ובזה שם בארו שהשכינה חומלת כאשר חוזרים בתשובה, שקודם קטרגה מדת הדין על בטול תורה, וכאשר חוזרים בתשובה ומתקנים, מיד חומלת השכינה הקדושה, ונשמעת התפילה ועל דרך דברי האר"י כאשר משתף עצמו עם הציבור בלמודו, אז מעורר את השכינה הקדושה לחמל עליו ולשמע תפלתו ולעשות בקשתו לטובה. ובאור החיים הקדוש כתב דגואל הראשון הוא גואל האחרון כמו שאמרו בזוה"ק מ'ה ש'היה היא – ראשי תבות משה – שיהיה, שהוא הגואל האחרון. (אפשר לרמוז דהרשב"י נשמת משה ובזכותו נגאל), ואין משה רבינו ע"ה מוסר התורה רוצה לגאול עם של בטלנים, עת"ד האור החיים הקדוש זי"ע א. ובזוה"ק קראו למי שלא לומד סודות התורה ולכלל הפחות למוד בקריאה זוה"ק, עם הארץ, ובגללו מתעבב הגאולה רח"ל. על פן פלנו צריכים להתחזק ולהתאחד בלמוד הקדוש הזה. וברוך ה' שזכינו בדרךנו להתחבר כלל ישראל עם "מפעל הזוהר העולמי" העובד ללא לאות ללא מטרות רוח, ולקוח על שכמו משא ועול החובות למען הקים השכינה הקדושה ולשמח לאבינו שבשמים – על פן אחי! כל אחד יכלל בלמוד הנשגב הזה למען פדות השכינה הקדושה ולמען פדות נפשנו ופדות עמו ישראל בקרוב בימינו ברחמים, אכ"ר.

תפלה קדם למוד האוהר הקדוש

רבון העולמים ואדוני האדונים, אב הרחמים והסליחות. מודים אנחנו לפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו, בקדשה ובהשתחויה, שקרבתנו לתורתך ולעבודתך עבודת הקדש, ונתת לנו חלק בסודות תורתך הקדושה. מה אנו, מה חיינו, אשר עשית עמנו חסד גדול כזה. על כן אנחנו מפילים תחנונינו לפניך, שתמחול, ותסלח, לכל חטאתינו ועוונותינו, ואל יהיו עוונותינו מכדילים בינינו לביניך. ובכן יהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו, שתכוננו לבבינו ליראתך ואהבתך, ותקשיב אזניך לדברינו אלה, ותפתח לבבינו הערל בסודות תורתך, ויהיה למודנו זה נחת רוח לפני כסא כבודך פריח נחוץ. ותאציל עלינו אור מקור נשמתנו בכל פחינתנו, ושיתנוצצו ניצוצות עבדיך הקדושים אשר על ידם גלית דבריך אלה בעולם. וזכותם, וזכות אבותם, וזכות תורתם, ותמימותם, וקדשם, יעמוד לנו לבל נפשל בדברים אלו. ובזכותם תאיר עינינו במה שאנו לומדים. כמאמר נעים זמירות ישראל "גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך". יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך יי צורי וגואלי. כי יי יתן חכמה מפיו דעת ותרונה: (קבלה מהאר"ל)

לשים יחוד קודשא בריה הוא ושכינתיה, בדחילו ורחימו, ורחימו ודחילו, ליחדא שם יוד כ"י בוא"ו כ"ן ביהודא שלים, על ידי ההוא טמיר ונעלם בשם כל ישראל לאקמא שכינתא מעפרא, ולעלוי שכינת עויגו אם הבנים שמחה. הריני מקשר עצמי בלימוד הקדוש הזה בנשמות כל התנאים והצדיקים הפתובים בזוהר הקדוש ובראשם התנא האלוני רבי שמעון בר יוחאי ורבי אלעזר בנו. ועל ידי זה תתקיים תפלת דוד המלך עליו השלום (תהלים סא, ד-ה) כי היית מחסה לי מגדל עז מפני אויב. אגורה באהלה עולמים אחסה בסתר כנפיה סלה. ואזפה שבלמודינו זה יהיו שפתותיהם דובבות בקבר, למען שמו באהבה לעשות נחת רוח ליוצרנו ולעשות רצון בוראנו. ובהדין ספרא ספר האוהר, יפקון ישראל מן גלותא ברחמי, יראה אל עבדיך פעלה והדרך על בניהם. ויהי נעם אדני אלהינו עלינו ומעשה ידינו כוננה עלינו ומעשה ידינו כוננהו, ויהי נעם אדני אלהינו עלינו ומעשה ידינו כוננה עלינו ומעשה ידינו כוננהו (תהלים צ, טז-יז). (סוד ה')

[תפלה לרפואות וישועות]

הריני מקבל עלי מצות עשה של ואהבת לרעה פמוה, והריני אוהב כל אחד מבני ישראל כנפשי ומאדי, והריני מזמין את פי ללמוד בספר הזהר הקדוש לזכות ... כב"פ (וכאן יפרט בקושתו) [לרפואת...] [ישועת ...] [לבנים ...] השם ישלח דברו יחזקהו וירפאהו ברפואת הנפש ורפואת הגוף ברמ"ח אבריו ושם"ה גידיו בתוך שאר חולי ישראל ויארץ ימיו ושנותיו בנעימים] [ויזשיעהו בדבר ישועה ורחמים ...] אמן סלה.

היהדות. ואחר כך, כשלוֹמְדִים פעם שְׁנִיָּה, זוכים להבין מעט יותר. וְזֶה מחֲדִיר בְּאֵדָם הַרְבֵּה יְרֵאת שָׁמַיִם בְּנֵלֵם וּבְזִיו מִיַּחַד, כְּנִרְאָה בְּחוּשׁ.

פה) דַּע, שְׁעַל יְדֵי לַמּוֹד הַזֶּה, נַעֲשֵׂה חֶשֶׁק לְכָל מִינֵי לַמּוֹדִים שֶׁל הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה

ועוד אומר רבינו הקדוש (שם אות ק"ח): "ודע, שְׁעַל יְדֵי לַמּוֹד הַזֶּה, נַעֲשֵׂה חֶשֶׁק לְכָל מִינֵי לַמּוֹדִים שֶׁל הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה", עד כָּאן לְשׁוֹנוֹ. הֲרִי לָנוּ סִגְלָה בְּדוּקָה לְהַגִּיעַ לְצִמְאוֹן לְדַבֵּר הַשֵּׁם.

(ונכתב בספר להגאון רבי יעקב מאיר שכטער)

פו) לְגַמֵּר בְּכָל שָׁנָה כָּל סִפְרֵי הַזֶּהר וְתִקּוּנֵיהֶם וְזֶהר חֲדָשׁ, וְכָל סִפְרֵי קְבֻלָּה מֵהָאָר"י זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָּה

ופעם אחד חשב רבינו זכרוננו לְבִרְכָּה מֵה שְׁהָאֲדָם צָרִיךְ לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם עַד שָׁאִין הַיּוֹם מִסְפִּיק, דְּהֵינּוּ לְגַמֵּר בְּכָל שָׁנָה ש"ס עִם הַרִי"ף וְהַר"ש, וְאַרְבָּעָה שְׁלַחַן עֲרוּךְ הַגְּדוֹלִים, וְכָל הַמְדַרְשִׁים כָּלֵם, וְכָל סִפְרֵי הַזֶּהר וְתִקּוּנֵיהֶם וְזֶהר חֲדָשׁ, וְכָל סִפְרֵי קְבֻלָּה מֵהָאָר"י זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָּה. גַּם צָרִיכִין לְלַמֵּד אֵיזָה שְׁעוֹר בְּיוֹם בְּקִצַּת עֵיוֹן, וְעוֹד חֲשַׁב הַרְבֵּה דְבָרִים. גַּם צָרִיכִין לוֹמַר תְּהִלִּים בְּכָל יוֹם, וְתַחֲנוּת וּבִקְשׁוֹת הַרְבֵּה הַרְבֵּה.

ואז ספר הרבה מעגנן זה שְׁצָרִיכִין לְלַמֵּד בְּמַהֲרָת גְּדוֹל וּבְזָרִזוֹת וּלְבַלֵּי לְבַלְבַּל דַּעְתוֹ בְּדַקְדוּקִים הַרְבֵּה מֵעַגְנָן לְעַגְנָן. וְהַדְּבָרִים הַלְלוּ הֵם בְּדוּקִים וּמְנַסִּים.

גם לא היה מצוה לחזור תכף על לימודו, רק רצונו תמיד היה ללמוד הספר או הפוסק שלומד כְּסִדֵּר מֵרֵאשׁוֹ לְסוּפּוֹ בְּזָרִזוֹת, וְאַחַר כֵּן יִתְחִיל פֶּעַם שְׁנֵי וַיִּגְמֹר אוֹתוֹ כְּלוֹ. וְכֵן פֶּעַם אַחֵר פֶּעַם.

גם אמר לבל יהיה נְבִהֵל מִזֶּה שֶׁהִזְהִיר שְׁצָרִיכִין לְלַמֵּד כָּל כֶּן בְּכָל יוֹם... וְלֹא עָלֶיךָ הַמְּלָאכָה לְגַמֵּר וְאֵי אֵתָה בֶן חוֹרִין לְהַבְטִיל מִמְּנָה' (אבות ב טז).

(ספר שיחות הר"ן מברסלב אות עו)

אחר כך אמר: רבי זירא שיכנס, ואתה שב בחוץ. נכנס רבי זירא והרכין ברכיו, וישב לפניו. ראה רבי אלעזר, בעט ברגלו, אמר: קום משם, ושב כדרךך. קם וישב כדרךכו.

אמר רבי זירא: זה שמר היה בוכה, מה ראה? אמר: מרפכה בשכר גדול של כל העולם, ראיתי אותה אכן היקרה הקדושה שממנה נשתל העולם, ואותה האבן הייתה שיעקב שם את ראשו עליה.

וכי האבן שממנה נשתל כל העולם, וראשה היה שקוע בפתהום הגדול, איך יכל יעקב לנענע אותה? אלא אותה האבן, וזיוותיה היו שקועות בפתהום הגדול, וראשה נתגלה בבית המקדש, ועליה קדש הקדשים, והשכינה הכבוד העליון עליה. זהו שכתוב (בראשית מט) משם רעה אבן ישראל. והשם הקדוש של המלך העליון היה חקוק עליה. בשבא יעקב, קרא אותו השם הקדוש, ונטלה מכאן, ושם באותו מקום שקדש הקדשים היה שם. אמר רבי זירא, אני שמעתי בשם רבי בו שאמר את סוד הדבר הזה, ולא נזכרתי.

אמר רבי אלעזר, אי רבי זירא, דעתי חסה עליך. ואולי הדבר הזה הוא ששמעת, וכך הוא ברור הדבר, שכתוב (שם) ויקח מאבני המקום. אכן אחת מאבני המקום. מאיזה מקום? ממקום הידוע, שהוא מקום התהום, ששם אבנים ששוחקים מים לכל העולם. זהו שכתוב (איוב יד) אבנים שחקו מים.

האבן הזאת הייתה עיקר לכלם, והיתה עולה עד מקום שהיה שם בית המקדש. ויעקב לא הייתה פונתו על שום אחת מהן, אלא

לבתר אמר, רבי זירא ליעול, ואת תיב לבר. עאל ר' זירא, וארכין ברכוי, ויתיב קמיה. חמא ר' אלעזר, בטש ברגליה, אמר קום מהתם, ויתיב פארחך, קם ויתיב פארחיה. אמר רבי זירא, האי דמר דהיה בכי, מאי חזא. אמר, ארפכתא תבירא סגיאה דכל עלמא, חזינא ההוא אבנא יקירא קדישא, דמינה אשתיל עלמא. וההוא אבנא הוה, דשוי יעקב רישיה עלה.

וכי אבנא דמינה אשתיל כל עלמא, והוה רישיה משקעא בתהומא רבא, היך יכול יעקב לנענעה לה. אלא ההוא אבנא, וזויתיה משקען בתהומא רבא, ורישיה אתמגוס בכי מקדשא, ועלה קדש קודשין, ושכינתא יקרא עילאה עלה. הדא הוא דכתיב, (שם מט כד) משם רועה אבן ישראל. ושמא קדישא דמלפא עילאה הוה גליף עלה.

כד אתא יעקב, קרא ההוא שמא קדישא, ונסבה מפאן, ושונה בההוא אתר דקדש קדשין הוה תמן. אמר רבי זירא, אנא שמענא בשם ר' בו, דאמר רזא דמלה בהאי, ולא אדברנא.

אמר רבי אלעזר, אי רבי זירא דעתי אחיס עלך. ודילמא האי מלה שמעת, וכך הוא ברירא דמלתא, דכתיב ויקח מאבני המקום, אבן אחת מאבני המקום. מאיזה מקום, ממקום הידוע, שהוא מקום התהום, ששם אבנים ששוחקים מים לכל העולם. הדא הוא דכתיב, (איוב יד יט) אבנים שחקו מים.

האבן הזאת, הייתה עיקר לכלם, והיתה עולה עד מקום שהיה שם בית המקדש. ויעקב לא הייתה פונתו על שום אחת מהן, אלא עליה, משום דרמיזא ליה רמיזא. מה

עליה, משום שרמזה לו רמז. מה היא שהכל נשתל ממנה, כן יעקב כל העולם נשתל ממנו.

באותה השעה, ויקח מאבני המקום, שהיא עקר כל העולם. וישם מראשתי - שם בלבו, שהיא מראשתי - דוגמת זה פזו. מיד וישכב במקום ההוא. כלומר, נתישבה דעתו באותו מקום.

וסימן ידוע לקח, אמר: זו היא דגמא שלי, ואם לזו תהיה שום מעלה, בידוע שיהיה לי מעלה. ועל כן שם לבו עליה, ונדר נדר, שכתוב (בראשית כח) והאבן הזאת אשר שמתי מצבה. כלומר, אם האבן הזאת אשר שמתי מצבה יהיה בית אלהים, מיד - וכל אשר תתן לי עשר אעשרנו לך. נדר המעשר. אמר רבי זירא, זה ודאי שמעתי.

אמר לו, על זה נקראת אבן ישראל (שם טו), כלומר, נקראה כן על שמו, על שנתן לבו ועיניו עליה. והקדוש ברוך הוא עשה אותה בית עולמים, ושם היתה שכינתו.

ועל זה בכיתי, שראיתי שעל האבן היו עתידים לשים את טמאת העמים ופגרי מתים. מי לא יבכה? אוי לעולם! אוי לאותו הזמן! אוי לאותו הדור! בכה בבראשונה, גאנח ושתק. אמר כן חזר ואמר: אוי לאותם שיהיו נמצאים בעולם, כשיתעורר המלך העליון של העולם.

בכה רבי זירא. אמר, מלאך הקדוש יודע את זה, ראוי הוא לבכות עליה. אשריכם הצדיקים, שאתם קדושים בעולם הזה ובעולם הבא.

פרשה י"ח. (שם כח) ויחלם והנה סלם מצב ארצה וגו', עלים

היא דכל אשתיל מינה, כן יעקב כל עלמא אשתיל מינה.

באותה שעה ויקח מאבני המקום, שהיא עיקר כל העולם, וישם מראשתי, שם בלבו שהיא מראשתי, דוגמת זה פזו. מיד וישכב במקום ההוא, כלומר, נתישבה דעתו באותו מקום.

וסימן ידוע לקח, אמר זו היא דוגמא שלי, ואם לזו תהיה שום מעלה, בידוע שיהיה לי מעלה. ועל כן שם לבו עליה, ונדר נדר, דכתיב, והאבן הזאת אשר שמתי מצבה. כלומר, אם האבן הזאת אשר שמתי מצבה יהיה בית אלהים, מיד וכל אשר תתן לי עשר אעשרנו לך. נדר המעשר. אמר רבי זירא, הא ודאי שמענא.

אמר ליה, על האי אתקרי (שם מט כד) אבן ישראל. כלומר, נקראה כן על שמו, על שנתן לבו ועיניו עליה. והקדוש ברוך הוא עשה אותה בית עולמים, ושם היתה שכינתו.

ועל דא בכינא, דחזינא דעל האי אבנא, זמינין לשואה סואבת עממיא, ופגרי מיתייא. מאן לא יבכי, ווי לעלמא, ווי לההוא זימנא, ווי לההוא דרא. בכה פד בקדמיתא, אתנח ואשתיק. לבתר חזר ואמר, ווי לאינון דיהון זמינין בעלמא, פד יתער מלפא עילאא דעלמא.

בכה רבי זירא, אמר מלאכא קדישא ידע דין, יאות הוא למבפי עלה. זכאין אתון צדיקיא, דאתון קדישין בעלמא דין, ובעלמא דאתי.

פרשתא יח. ויחלם והנה סלם מצב ארצה וגו', עלים וירדים בו. רבי פתח בהאי קרא, (שה"ש ד ד) כמגדל דוד צוארך בנוי

וירידים בו. רבי פתח בפסוק הזה, (שיר ד) כמגדל דוד צנארוך בניו לתלפיות אלה המגן תלוי עלי כל שלטי הגברים. אמר רבי, כל הדברים יכלו - והתורה לא תכלה. ואין דבר חביב לפני הקדוש ברוך הוא כמו התורה ולומדיה. ששנינו, כל המתעסק בתורה בכל יום, יתחדשו לו סתרים ומוצאות. ומה שיש לו סתרים של מעלה, והתורה אומרת לו (שם ה) אשקך מין הרקח מעסיס רמני. זהו יינה של תורה, וזהו יין המשמר מששת ימי בראשית, והם דברים העתידים להגלות לצדיקים לעתיד לבא.

קם רבי בו על רגליו ואמר, אי כף הוא, לא הוה ליה למימר, אלא יין המשומר בענביו מהר סיני, מהו מששת ימי בראשית. אמר לו, אותם עמקי סדרי בראשית שלא התגלו לאדם, ועתידים יצאו אותם לעצמותיך. אמר רבי יהודה, סודות התורה נתנו לחכמים, לאותם שמתעסקים תמיד בתורה. ושנה רבי יהודה, כל מי שהוא עוסק בתורה כל צרכו, מעלים את נשמתו למעלה, כשהוא ישן בשנתו, ומלמדים אותו מעמקי תורה, וממנה דוכבים ומרחשים שפתותיו ביום. זהו שכתוב (שם ז) דוכב שפתי ישנים.

אמר רבי יצחק, כל המתעסק בתורה לשמה, כשהוא ישן בלילה, נשמתו עולה ומראים לה אותם הדברים העתידים להיות בעולם.

רבי יוסי היה יושב ועוסק בתורה. בא אליו רבי אבא. אמר רבי יוסי, בעל ההלכה בא. קם לפניו. ישבו והתעסקו בתורה. בעודם יושבים, ירד הלילה. ישבו והתעסקו בה עד חצות הלילה.

לתלפיות אלה המגן תלוי עליו כל שלטי הגברים. אמר רבי, כל הדברים יכלו והתורה לא תכלה. ואין דבר חביב לפני הקדוש ברוך הוא, כמו התורה ולומדיה. דתנן, כל המתעסק בתורה בכל יום, (דף לה ע"ב) יתחדשו לו סתרים של מעלה. והתורה אומרת לו, (שם ח ב) אשקך מין הרקח מעסיס רמני. זהו יינה של תורה. וזהו יין המשומר בענביו מששת ימי בראשית. והם דברים העתידים להגלות לצדיקים לעתיד לבא.

קם רבי בו על רגליו ואמר, אי כף הוא, לא הוה ליה למימר, אלא יין המשומר בענביו מהר סיני, מהו מששת ימי בראשית. אמר לו, אינון עומקי סדרי בראשית, דלא איתגלו לבר נש, וזמינין צדיקיא למנדע לון, כגוונא דא ינדעון אינון דעסקו באורייתא תדיר.

והתאנא, אמר רבי יהודה, רזא אורייתא לחכימין אתיהיבו, לאינון דאתעסקו באורייתא תדיר. ותני רבי יהודה, כל מאן דהוא עסיק באורייתא כל צרכו, סלקין ליה לנשמתיה לעילא, בד איהו נאים בשינתיה, ואולפין ליה מעומקי תורה. ומינה דוכבן ומרחשן שפוותיה ביממא, הדא הוא דכתב, (שם י ז) דוכב שפתי ישנים.

אמר רבי יצחק, כל המתעסק בתורה לשמה, כשהוא ישן בלילה, נשמתו עולה למעלה ומראים לה אותם הדברים העתידים להיות בעולם.

רבי יוסי היה יושב ועסיק באורייתא, אתא לגביה רבי אבא, אמר רבי יוסי מארי דשמעתא אתא. קם קמיה, יתבו ואתעסקו באורייתא, עד דהוו יתבי, רמש ליליא, יתבו ואתעסקו בה, עד פלגות ליליא.

גַּרְדֵּם רַבִּי אַבָּא, וְרַבִּי יוֹסִי הִיָּה יוֹשֵׁב. רָאָה אֶת רַבִּי אַבָּא שֶׁפָּנְיוּ מְעֻט סְמוּקוֹת, וְהוּא צוֹחֵק. וְרָאָה אוֹר גָּדוֹל בְּבֵיתָא. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, מִזֶּה נִשְׁמַע שֶׁשְׂכִינָה פָּאן. הִרְפִּין עֵינָיו. יוֹשֵׁב שָׁם. עַד שֶׁהִיָּתָה עוֹלָה שְׁחֵרוּת הַבְּקָר וְהָאוֹר הִיָּה מְאִיר בְּבֵיתָא, עַד שֶׁהָרִים עֵינָיו רָאָה הַבְּקָר, וְנִחְשַׁף הַבֵּיתָא.

הִתְעוֹרֵר רַבִּי אַבָּא, וּפָנְיוּ הָיוּ מְאִירִים וְעֵינָיו צוֹחֵקוֹת. אֲחֻז בּוֹ רַבִּי יוֹסִי. אָמַר רַבִּי אַבָּא, אֲנִי יוֹדֵעַ מָה שְׂאֵתָה רּוֹצֶה, חֲיִיד, סוּדוֹת עֲלִיוֹנִים רְאִיתָ, וּבִשְׁעָה שְׂאֲחֻז בְּנִשְׁמַתִּי, בְּעַל הַפְּנִים הַעֲלָה אוֹתָךְ לַחֲדָרִים גְּדוֹלִים וְעֲלִיוֹנִים. וְרְאִיתִי אֶת נִשְׁמוֹת שְׂאָר הַצְּדִיקִים שְׁעוֹלוֹת לָשָׁם, וְאָמַר לָהֶם, אֲשֶׁרִיכֶם הַצְּדִיקִים שֶׁבִשְׁבִילְכֶם אֲנִי נִבְנָה בְּבִנְיָן קְדוֹשׁ שֶׁל הַשֵּׁם הַנּוֹכְבֵּד, לְעֻנּוֹת לְצַבָּאוֹת הַמַּלְאָךְ הַעֲלִיּוֹן. וְרְאִיתִי אֶת תּוֹרְתֵי שְׁהִיָּתָה מִנְחַת שָׁם תְּלִי תֵלִים כַּמְגִדֵּל גָּדוֹל, וּמִשּׁוּם כֶּף שֶׁמַּחֲתִי בְּחֻלְקִי, וְצַחְקוֹ עֵינָי.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, אַל תִּתְמָה עַל זֶה שֶׁל רַבִּי אַבָּא, שֶׁהָרִי הַפְּסוּק מַעִיד כֶּף, שֶׁשְׂנִינּוּ, עֲשֵׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת זֶה הַמְּוֹנָה תַּחְתּוֹ, וְתֵלָה מִמֶּנּוּ כֹל שְׂאָר הַצְּבָאוֹת, כְּמוֹ הַצָּנָאֵר הַזֶּה, שֶׁכֹּל הַגּוֹף תְּלִי מִמֶּנּוּ. וּבִשְׁעָה שֶׁהַצְּדִיקִים עוֹסְקִים בַּתּוֹרָה, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בּוֹנֶה עוֹלָמוֹ, וְנוֹתֵן שְׁמוֹ בְּקִרְבּוֹ, לְהַגִּיעַ לְכֹל, וּלְהַסְפִּיק לְעוֹלָם מְטוּבּוֹ שֶׁל מְקוֹם.

וּבְשָׂאֵן הַצְּדִיקִים עוֹסְקִים בַּתּוֹרָה, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נוֹטֵל שְׁמוֹ מִקְרֵבּוֹ, וְאֵיזִי הַעוֹלָם חָסֵר, וְהוּא אֵינּוּ בְּמַעֲלוֹת הִיכּוֹלֶת. מִנָּה לָנוּ? שְׁכַתּוֹב (שיר ד) כַּמְגִדֵּל דְּוִיד צְוָאֲרָךְ בְּנוִי לְתַלְפִּיּוֹת. אִם מְרַבִּים וּמְגִדֵּלִים הַצְּדִיקִים תּוֹרָה כַּמְגִדֵּל הַזֶּה, מִיָּד צְוָאֲרָךְ בְּנוִי לְתַלְפִּיּוֹת.

אֲרַמְיָהּ רַבִּי אַבָּא, וְרַבִּי יוֹסִי הוּא יְתִיב, חֲמָא לְרַבִּי אַבָּא, דְּאֲנָפוּי מְסַמְקֵי טְפִי, וְהוּא חֲיִיד, וְחֲמָא נְהוּרָא רַבָּא בְּבֵיתָא. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, שְׁמַע מִיָּנִיָּה דְשְׂכִינָתָא חָכָא. אֲרַכִּין עֵינָיו, יְתִיב תַּמָּן. עַד דִּהוּה סְלִיק שְׁחֵרוּתָא דְצַפְרָא, וּנְהוּרָא הָהּ נְהִיר בְּבֵיתָא, עַד דִּזְזַקָּה עֵינָיו, חֲמָא צַפְרָא וְאֲתַחֲשַׁף בֵּיתָא.

אִיתְעַר רַבִּי אַבָּא, וְאֲנָפוּי הוּוּ נְהִירִין, וְעֵינָיו חֲיִיכִין. אֲחִיד בֵּיה רַבִּי יוֹסִי, אָמַר רַבִּי אַבָּא, אֲנָא יוֹדֵעְנָא מָה אַתְּ פְּעִי. חֲיִיד, רְזִין עַלְאִין חֲמִית, וּבִשְׁעָתָא דְאֲחִיד נִשְׁמַתָּא דִּילִי מְאִירִי דְאֲפִיָּיא, סְלִיק לָהּ לְאֲדָרִין רַבְרַבִּין וְעִילְאִין.

וְחֲמוֹת נִשְׁמַתְהוֹן דְשְׂאָר צְדִיקָא דְסְלָקֵי תַמָּן, וְאָמַר לוֹן זְפִאִין אַתּוֹן צְדִיקָא, דְבְּגִינִיכּוֹן אֲנָא אַתְּבְּנִינָא כְּדִישָׂא, דְשָׂמָא יְקָרָא, לְאֲעֻנָּאָה לְחִילוּי דְמַלְכָּא עִילְאָה. וְחֲמִית אוֹרִיָּיתִי, דִּהוּה מְנַחָא תַמָּן תְּלִי תֵלִים כַּמְגִדֵּלָא רַבָּא. וּבְגִינִי כֶּף חֲדִינָא בְּחוֹלְקִי, וְחֲיִיכִין עֵינָיא. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, אַל תִּתְמָה עַל הָא דְרַבִּי אַבָּא, דִּהָא קָרָא אֶסְהִיד כֶּף. דְתִנְיָנוּ, עֲשֵׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְזֶה הַמְּוֹנָה תַּחְתּוֹ, וְתֵלָה מִמֶּנּוּ כֹל שְׂאָר הַצְּבָאוֹת, כְּהָא צְוָאֵר, שֶׁכֹּל הַגּוֹף תְּלִי מִמֶּנּוּ. וּבִשְׁעָה שֶׁהַצְּדִיקִים עוֹסְקִים בַּתּוֹרָה, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בּוֹנֶה עוֹלָמוֹ, וְנוֹתֵן שְׁמוֹ בְּקִרְבּוֹ, לְהַגִּיעַ לְכֹל, וּלְהַסְפִּיק לְעוֹלָם מְטוּבּוֹ שֶׁל מְקוֹם.

וּבְשָׂאֵן הַצְּדִיקִים עוֹסְקִין בַּתּוֹרָה, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נוֹטֵל שְׁמוֹ מִקְרֵבּוֹ, וְאֵיזִי הַעוֹלָם חָסֵר, וְהוּא אֵינּוּ בְּמַעֲלוֹת הִיכּוֹלֶת. מִנָּה לָנוּ, דְכַתִּיב, (שם ד ד) כַּמְגִדֵּל דְּוִיד צְוָאֲרָךְ בְּנוִי לְתַלְפִּיּוֹת. אִם מְרַבִּים וּמְגִדֵּלִים הַצְּדִיקִים תּוֹרָה כְּהָא מְגִדֵּל, מִיָּד צְוָאֲרָךְ בְּנוִי לְתַלְפִּיּוֹת. זֶהוּ

זהו שהוא צנארו של עולם, פנוי
בבגין קדוש, שכל הפיות תלו
ונלאו לדעת השגחתו, וזהו
תלפיות, כמו שנאמר (בראשית מז)
ותלה ארץ מצרים.

ואז אלף המגן תלוי עליו, וכל
שלטי הגברים. אותם הנקראים
אלף אלפים, וכל הנשאר תלויים
עליו, וכל השליטים וכל
העולמות מלאים מטובו של
מקום.

אמר רבי יהודה, והינו שכתוב
(שם כח) ויחלם והנה סלם מצב
ארצה, כלומר, כשהצדיקים אינם
עוסקים בתורה - סלם מצב
ארצה, ואינו במעלה. וכן
הצדיקים ועסקו בתורה - ראשו
מגיע השמימה, אזי יש לו מעלה
וכל טוב לא יחסר. ומיד - והנה
מלאכי אלהים עלים וירדים בו.
מהו בו? אמר רבי יהודה, בשמו
של מקום, כמו שנאמר (תהלים קיח)
נגילה ונשמחה בו.

אמר רבי יצחק, בו - באותו
ממנה. ומפני מה? שכתוב אחריו
(בראשית כח) והנה ה' נצב עלי, על
אותו ממנה. מפני זה עולים
ויורדים בשבילו, מפני שמו של
מקום שהוא נצב עליו. אמר רבי
תנחום, למה נקרא שמו מלך
שלם מפל שאר הצבאות? שאין
לך נושא שמו של מקום בקרב
כמו זה.

אמר רבי יעקב, רמזו ליעקב,
והשיבו על מה שנתרעם לפני
הקדוש ברוך הוא. כלומר, שאם
בניו יזכו לעסק בתורה ובמצוות,
יש מעלה לזה ומעלה לבניו. לא
זכו לעסק בתורה ובמצוות - אין
מעלה לזה ואין מעלה לבניו. זהו
שכתוב (שם) והנה מלאכי אלהים
עלים וירדים בו. מלאכי אלהים

שהוא צנארו של עולם, פנוי בבגין קדוש,
שכל הפיות תלו ונלאו לדעת השגחתו, וזהו
תלפיות, כמה דאת אמר (בראשית מז) ותלה ארץ
מצרים.

ואז אלף המגן תלוי עליו, וכל שלטי הגברים,
אותן הנקראים אלף אלפין, וכל הנשאר
תלויים עליו, וכל השליטין, וכל העולמות,
מלאים מטובו של מקום.

אמר רבי יהודה, והינו דכתיב ויחלם והנה
סלם מצב ארצה, כלומר, כשהצדיקים
אינם עוסקים בתורה, סלם מצב ארצה, ואינו
במעלה. וכן הצדיקים ועסקו בתורה, ראשו
מגיע השמימה, אזי יש לו מעלה, וכל טוב
לא יחסר, ומיד והנה מלאכי אלהים עולים
ויורדים בו. מאי בו. אמר רבי יהודה, בשמו
של מקום. כמה דאת אמר (תהלים קיח כד) נגילה
ונשמחה בו.

אמר רבי יצחק, בו, בההוא ממונה. ומפני
מה. דכתיב אחריו, והנה ה' נצב עליו,
על ההוא ממונה. מפני זה עולים ויורדים
בשבילו. מפני שמו של מקום, שהוא נצב
עליו. אמר רבי תנחום, למה נקרא שמו מלך
שלם, מפל שאר הצבאות. שאין לך נושא
שמו של מקום בקרב כמו זה.

אמר רבי יעקב, רמזו ליעקב, והשיבו על מה
שנתרעם לפני הקדוש ברוך הוא.
כלומר, שאם בניו יזכו לעסוק בתורה
ובמצוות, יש מעלה לזה, ומעלה לבניו. לא
זכו לעסוק בתורה ובמצוות, אין מעלה לזה,
ואין מעלה לבניו. הדא הוא דכתיב, והנה
מלאכי אלהים עלים וירדים בו. מלאכי
אלהים, אלו בניו של יעקב, זכו עולים. לא

זכו, יורדים. בו: בשבילו. בו: בפשיש לו מעלה יש להם.

אמר רבי יצחק, כל שרי האמות, היו עולים או יורדים בשביל זה. פשיש לו מעלה, פשיש לו ירידה, עולים. והפל תלוי בבניו של יעקב. אמר רבי יהודה בר שלום, אין טוב ואין רע בא לעולם, אלא בשביל בניו של יעקב.

הגמון אחד בא לרבי אבהו, ואמר, אית לאתפנפא כל עלמא עליכו, כעל האי גובא, לאובדא לכוון מן עלמא בשעתא חדא. אומה דא היא לא פלחה למארה, כתיב (דברים י"ט) ועצר את השמים ולא יהיה מטר והאדמה לא תתן את יבולה. אי היא סטייא, כל עלמא ייבד בגינה. אמר ליה, והא אתון עבדין לה דתסטי ולא תהך באורחא דכשרא. אמר ליה חובתכוון עבדין לאתערא לן. אמר רבי יהודה שפיר קאמר ההוא הגמון.

תנו רבנן, והנה סלם מצב ארצה, זהו בית עולמים. וראשו מגיע השמימה, הדא הוא דכתיב (שמות טו י"ז) מכוון לשבתך פעלת ה'. איזהו ראשו, זהו ציון, ששם השכינה, והכרובים, וקדש הקדשים. אמר רבי אבא, סולם זה סיני, שבו ניתנה תורה, ושם נגלו מרפבותיו של הקדוש ברוך הוא.

רבי בא בשם ר' יוחנן אמר, עוד אית לאסתפלא בהאי קרא פדבדקדמיתא, (שה"ש ד' ט) כמגדל דוד צוארף בנוי לתלפיות, דהא תנינן, אמר רבי שמעון אמר רבי זירא, כל זמן שישראל היו עוסקים בתורה, בית המקדש היה קיים, הדא הוא דכתיב, כמגדל דוד צוארף בנוי. אי מגדלים תורה, כהאי מגדל, צוארף בנוי. מהו צוארף, זה בית

- אלו בניו של יעקב, זכו - עולים. לא זכו - יורדים. בו - בשבילו, בו - פשיש לו מעלה, יש להם. אמר רבי יצחק, כל שרי האמות היו עולים או יורדים בשביל זה. פשיש לו מעלה - יורדים שרי האמות. פשיש לו ירידה - עולים. והפל תלוי בבניו של יעקב. אמר רבי יהודה בר שלום, אין טוב ואין רע בא לעולם אלא בשביל בניו של יעקב.

הגמון אחד בא לרבי אבהו ואמר: יש לכנס את כל העולם עליכם כמו על הארבה הזה, להאביד אתכם מן העולם בשעה אחת. האמה היא אין עובדת לרבונה, כתיב (דברים י"ד) ועצר את השמים ולא יהיה מטר והאדמה לא תתן את יבולה. אם היא סוטה, כל העולם יאבד בשבילה?! אמר לו והרי אתם עושים אותה שתסטה ולא תלך בדרך פשרה. אמר לו, חטאיכם הם העושים לעזר אותנו. אמר רבי יהודה, יפה אמר אותו ההגמון.

שנו רבותינו, (בראשית כח) והנה סלם מצב ארצה - זהו בית עולמים. וראשו מגיע השמימה - זהו שכתוב (שמות טו) מכוון לשבתך פעלת ה'. איזהו ראשו? זהו ציון, ששם השכינה והכרובים וקדש הקדשים. אמר רבי אבא, סלם זה סיני, שבו נתנה תורה, ושם נגלו מרפבותיו של הקדוש ברוך הוא.

רבי בא בשם רבי יוחנן אמר, עוד יש להסתפל בפסוק זה כבראשונה, (שיר השירים ד) כמגדל דויד צוארף בנוי לתלפיות. שהרי שנינו, אמר רבי שמעון אמר רבי זירא, כל זמן שישראל היו עוסקים בתורה, בית המקדש היה קיים. זהו שכתוב כמגדל

לאחר קריאת הזוהר (יאמר תפלה זו בכנינת הלב)

יהי רצון מלפניך ה' אלקי ואלקי אבתי שיתקיים בנו עתה מקרא שפתוב "ואשים דברי פסיה ובצל ידי פסיתיה לנטע שמים וליסד ארץ", להעלות לרומם ולתקן הריסות וחרבות השכינה הקדושה לקשוט ופאר פירא עלאה ולארמון שעל מכונו ישב להחזיר עטרה ליושנה וקיים בנו מהרה מקרא שפתוב "ויהי אור הלבנה פאור החמה ואור החמה יהיה שבעתים פאור שבעת הימים". וזכות הרשב"י הקדוש ובנו רבי אלעזר, וזותם בן עזיהו, יעמוד לנו לתקן העולם מיום שנברא עד סופו פראונו וברצון יראיו. ובזכות היותנו עסוקים בהקמה הזאת, על ידה תתקרב הגאולה, וישועתה מהרה תצמיח, לעלוי שכינת עוגנו במהרה במינו. ויקיים בנו מקרא שפתוב "ויאמר אלקים יהי אור", ויארר עלינו אור ה', ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד, אמן נצח סלה ועד. (נפח התפלה מתוך לשונו הקדוש של רבי חיים ויטאל זיע"א)

מודה אני לפניך השם אלוקי ואלקי אבותי שזכיתני ללמוד ולהגות בספר הקדוש הזה ויהרהר עליו, וזכות התנאים הקדושים שלמדנו תורתם יעמוד לנו ולזרענו ונזכה להבטחת הנביא (ישעיה נט, כ-כא) ובא לציון גואל ולשבי פשע ביעקב נאם ה'. ואני זאת בריתי אותם אמר יהוה רוחי אשר עליה ודברי אשר שמתי פסיה לא ימושו מפיה ומפי זרעה ומפי זרע זרעה אמר ה' מעתה ועד עולם. ויתקיים בנו הנבואה (ישעיה נא, טז) ואשים דברי פסיה ובצל ידי פסיתיה לנטע שמים וליסד ארץ ולאמר לציון עמי אתה. וברפת משה רבינו מהימנא תתגלה במהרה ה' בך נחננו ואין עמו אל נכר, יראו עינינו וישמח לבנו ותגל נפשנו בישועתך באמת באמר לציון מלך אלוקיך, ברוך ה' לעולם אמן ואמן. (סיד ה')

אלהינו ואלהי אבותינו מלך רחמן רחם עלינו טוב ומטיב הדרש לנו. שובה אלינו [עלינו] בהמון רחמיה בגלל אבות שעשו רצונה. בנה ביתך ככתחלה וכוונן מקדשה על מכונו. והראנו בבנינו ושמחנו בתקונו. והשב שכינתך לתוכו, והשב פהנים לעבודתם ולויים לדוכנם לשירים ולזמרים. והשב ישראל לנויהם. ומלאה הארץ דעה את ה' ליראה ולאבהב את שמה הגדול הגבור והנורא אמן בן יהי רצון. (סי"ת)

הקדיש לעלוי הנשמה: הקדיש הוא שבח גדול לבורא עולם על פן יש בזה עלוי נשמה גדול הנפטר במקדש בזה שגורם לצבור לענות אמן, שהוא עלוי נשמה גדול עד מאד ונחת רוח לנשמה. מלבד מה שמציל את הנפטר מדינה של גיהנם. מעלה אותו בדרגות נוספות בגן עדן (עיינו פה החיים שכתב לומר בכל ליל שבת קדיש אחר מאה שנה שעולה מעלה מעלה, ועי"ע פלא יוציא).

מעלת לימוד הזוהר לעלוי הנשמה: פתבו המקבלים: לימוד הקבלה והזוהר (תורת הרשב"י) יש בו תועלת לנשמה יותר משאר למידים. כי לכן נקרא זוהר שהוא מזהיר הנשמה... וביום שבת קודש ששעה אחת לימוד הזוה"ק שונה אלה שנה, ובשמחה מליון שנה עליו להשתדל יותר בלימוד הזוה"ק כי הוא מבחינת היום, קדוש הוא לאלהינו... ומה גדלה מעלת לימוד הזוהר הקדוש בגבהי מרומים ובמקדש ביום הקדוש יום השבת שאין ערה להשגתו, ובנדאי למודו בעד עלוי נשמת אביו או אמו ע"ה, אין קץ למעלתו ואין קץ לעלוי נשמת אביו או אמו ע"ה, ומעטרים לנשמה בעטרה ולבוש מיוחד בזכות למודו. וכן לתמי ותמותו ע"ה (ועי' קב הישר) והנה יאמרו אתו, כפול ומכפל שבעתים, בבחינת מכבודו במותו וכו', (ועי' פלא יוציא ערה כבוד אב ואם).

קדיש על ישראל נסח ספרדי (ע"מ)

יִתְגַּדֵּל וַיִּתְקַדֵּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא. (אמ) בְּעֵלְמָא דִּי בְרָא כְרַעוּתָהּ וַיְמַלִּיךְ מַלְכוּתָהּ
וַיַּצְמַח פְּרָקְנָהּ וַיִּקְרַב מְשִׁיחָהּ. (אמ) בְּחַיִּיכוּן וּבְיוֹמֵיכוּן וּבְחַיִּי דְכָל בֵּית
יִשְׂרָאֵל בְּעֵגְלָא וּבְזִמְן קָרִיב וְאִמְרוּ אָמֵן: (אמ) יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלְמָא
וּלְעָלְמֵי עָלְמֵינָא יִתְבָּרַךְ וַיִּשְׁתַּבַּח וַיִּתְפָּאֵר וַיִּתְרוֹמֵם וַיִּתְנַשֵּׂא וַיִּתְהַדָּר וַיִּתְעַלֶּה
וַיִּתְהַלֵּל שְׁמֵהּ דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא. (אמ) לְעֵלְמָא מִן כָּל בְּרַכְתָּא שִׁירְתָּא
תְּשַׁבַּחְתָּא וְנַחְמְתָא דְאִמְרִין בְּעֵלְמָא וְאִמְרוּ אָמֵן: (אמ) עַל יִשְׂרָאֵל וְעַל רַבְּנָן
וְעַל תַּלְמִידֵיהוֹן וְעַל כָּל תַּלְמִידֵי תַלְמִידֵיהוֹן דְעֶסְקִין בְּאוּרִיתָא קְדֻשָּׁתָא. דִּי
בְּאַתְרָא הַדִּין וְדִי בְּכָל אַתְרָא וְאַתְרָא, יְהֵא לְנָא וְלַהוֹן וּלְכוּן הֵנָּה וְחֶסְדָּא וְרַחֲמֵי
מִן קֳדָם מְאָרִי שְׁמֵיָא וְאַרְעָא וְאִמְרוּ אָמֵן: (אמ) יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מִן שְׁמֵיָא,
חַיִּים וְשֹׁבְעֵי וַיִּשׁוּעָה וְנַחְמָה וְשִׁיזְבָּא וְרַפּוּאָה וְגִאֲלָה וְסִלְיַחָה וְכַפְרָה, וְרוּחַ
וְהַצְלָה לְנוּ וּלְכָל עַמּוּ יִשְׂרָאֵל וְאִמְרוּ אָמֵן: (אמ) עוֹשֵׂה שְׁלוֹם בְּמִרוֹמָיו הוּא
בְּרַחֲמָיו יַעֲשֵׂה שְׁלוֹם עֲלֵינוּ וְעַל כָּל עַמּוּ יִשְׂרָאֵל וְאִמְרוּ אָמֵן: (אמ)

הַשְּׂכֵבָה לְאִישׁ: אֲשֶׁרֵי אִישׁ יֵרָא אֶת יְהוָה בְּמִצּוֹתָיו חֲפִץ מְאֹד: הַמְרַחֵם עַל
כָּל בְּרִיּוֹתָיו הוּא יְחוּם וַיְחַמּוּל וַיִּרְחַם עַל נַפְשׁ, רוּחַ וְנִשְׁמָה שֶׁל (פב"פ). רוּחַ
יְהוָה תְּנִיחָנוּ בְּגַן עֵדֶן: דְאַתְפְּטֵר מִן עֲלְמָא הַדִּין כְּרַעוּת אֱלֹהָא מְאָרִיָּה שְׁמֵיָא
וְאַרְעָא. מְלַךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים בְּרַחֲמָיו יִרְחַם עָלֵינוּ. וַיְחוּם וַיְחַמּוּל עָלֵינוּ. מְלַךְ
מַלְכֵי הַמַּלְכִּים בְּרַחֲמָיו יִסְתִּירֵהוּ בְּצֵל כְּנָפָיו וּבִסְתֵר אֶהְלוּ לַחַזוּת בְּנוֹעַם
יְהוָה וּלְבַקֵּר בְּהִיבְלוּ. וְלִקְצֵן הַיָּמִין יַעֲמִידֵהוּ. וּמִנְחַל עֲדָנָיו יִשְׁקֵהוּ. וַיִּצְרֹר
בְּצִרּוֹר הַחַיִּים נִשְׁמָתוֹ. וַיִּשִׂים כְּבוֹד מְנוּחָתוֹ. יְהוָה הוּא נִחְלָתוֹ. וַיְלִוֶה אֱלֹוֵי
הַשְּׁלוֹם וְעַל מִשְׁכְּבוֹ יְהִי שְׁלוֹם. בְּדַכְתִּיב: יְבוֹא שְׁלוֹם יְנוּחוֹ עַל מִשְׁכְּבוֹתָם.
הַלֵּךְ נִכְחוֹ. הוּא וְכָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַשּׁוֹכְבִים עַמּוּ בְּכָלֵל הַרְחָמִים וְהַסְלִיחוֹת.
וְכֵן יְהִי רְצוֹן וְנִאֲמַר אָמֵן:

הַשְּׂכֵבָה לְאִשָּׁה: אֵשֶׁת חַיִל מִי וּמְצָא, וְרַחֵם מִפְּנֵינִים מִכְּרָה: שֶׁקֶר הַחֵן וְהַכֵּל
הַיָּפִי, אִשָּׁה יִרְאֵת יְהוָה הִיא תִתְהַלֵּל: תְּנוּ לָהּ מִפְּרֵי יָדֶיהָ, וַיְהַלְלוּהָ בְּשַׁעֲרֵים
מְעֻשֵׂיָהּ: הַמְרַחֵם עַל כָּל בְּרִיּוֹתָיו הוּא יְחוּם וַיְחַמּוּל וַיִּרְחַם עַל נַפְשׁ, רוּחַ וְנִשְׁמָה
שֶׁל (פב"פ). רוּחַ יְהוָה תְּנִיחָנוּ בְּגַן עֵדֶן: דְאַתְפְּטֵר מִן עֲלְמָא הַדִּין כְּרַעוּת
אֱלֹהָא מְרִיָּה שְׁמֵיָא וְאַרְעָא. הַמְלַךְ בְּרַחֲמָיו יְחוּם וַיְחַמּוּל עָלֵיהָ. וַיְלִוֶה אֱלֹוֵיָהּ
הַשְּׁלוֹם וְעַל מִשְׁכְּבָהּ יְהִי שְׁלוֹם. בְּדַכְתִּיב: יְבוֹא שְׁלוֹם יְנוּחוֹ עַל מִשְׁכְּבוֹתָם.
הַלֵּךְ נִכְחוֹ. הִיא וְכָל בְּנוֹת יִשְׂרָאֵל הַשּׁוֹכְבוֹת עִמָּה בְּכָלֵל הַרְחָמִים וְהַסְלִיחוֹת.
וְכֵן יְהִי רְצוֹן וְנִאֲמַר אָמֵן:

יתגדל ויתקדש שמה רבא. בעלמא די ברא כרעותה וימליך מלכותה. ויצמח פורקנה ויקרב משיחה. בחייכון וביומיכון ובחיי דכל בית ישראל. בעגלא ובזמן קריב ואמרו אמן: יהא שמה רבא מברך לעלם ולעלמי עלמאי: יתברך וישתבח ויתפאר ויתרומם ויתנשא ויתהדר ויתעלה ויתהלל. שמה דקודשא. בריך הוא לעלא (בעשי"ת ולעלא מכל) מן כל ברכתא ושירתא, תשבחתא ונחמתא, דאמירן בעלמא. ואמרו אמן:

על ישראל ועל רבנן ועל תלמידיהון ועל כל תלמידי תלמידיהון ועל כל מאן דעסקין באורייתא די באתרא הדין ודי בכל אתר ואתר יהא להון ולכון שלמא רבא הנא וחסדא ורחמי וחי אריכי ומזוני רויחי ופורקנא מן קדם אבוהון די בשמיא וארעא ואמרו אמן: יהא שלמא רבא מן שמיא וחיים טובים עלינו ועל כל ישראל ואמרו אמן: עושה שלום במרומיו הוא ברחמי יעשה שלום עלינו ועל כל ישראל ואמרו אמן:

תפלה על הנפטר לאחר הלמוד

לאיש: אנא ה' מלא רחמים אשר בידך נפש כל חי ורוח כל בשר איש, יהיה נא לרצון לפניך תורתנו ותפלתנו בעבור נשמת (פלוגי בן פלוגי) וגמול נא עמו בחסדך הגדול לפתח לו שערי רחמים וחסד, שערי גן עדן, ותקבל את נשמתו באהבה ובחבה. ושלח לו מלאכיד הקדושים והטהורים להוליכו ולהושיבו תחת עץ החיים אצל נשמות הצדיקים והצדקניות וחסידים וחסידות להנות מזיו שכינתך, ולהשביעו מטובך הצפון לצדיקים. והגוף ינוח בקבר במנוחה נכונה בחדוה ובשמחה ובשלום, כדכתיב, יבא שלום ינוחו על משכבותם הולך נכוחו. וכתיב, יעלו חסידים כבוד ירננו על משכבותם. וכתיב, אם תשכב לא תפחד ושכבת וערבה שנתך, ותשמר אותו מחבט הקבר ומרמה ותולעה. ותסלח ותמחול לו על כל פשעיו. כי אדם אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא. וזכר לו זכיותיו וצדקותיו אשר עשה. ותשפיע לו מנשמתו לרשון עצמותיו בקבר מרוב טוב הצפון לצדיקים, דכתיב, מה רב טובך אשר צפנת ליראיך, וכתיב, שמר כל עצמותיו אחת מהנה לא נשברה. וישכון בטח בדרך ושאנן מפחד רעה, ואל יראה פני גיהנם. ונשמתו תהא צרוכה בצרור החיים ולהחיותו בתחית המתים עם כל מתי עמך ישראל ברחמים, אמן:

לאשה: אנא ה' מלא רחמים אשר בידך נפש כל חי ורוח כל בשר איש, יהיה נא לרצון לפניך תורתנו ותפלתנו בעבור נשמת (פלוגית בת פלוגית) וגמול נא עמה בחסדך הגדול לפתח לה שערי רחמים וחסד, שערי גן עדן, ותקבל את נשמתה באהבה ובחבה. ושלח לה מלאכיד הקדושים והטהורים להוליכה ולהושיבה תחת עץ החיים אצל נשמות הצדיקים והצדקניות וחסידים וחסידות להנות מזיו שכינתך, ולהשביעה מטובך הצפון לצדיקים. והגוף ינוח בקבר במנוחה נכונה בחדוה ובשמחה ובשלום, כדכתיב, יבא שלום ינוחו על משכבותם הולך נכוחו. וכתיב, יעלו חסידים כבוד ירננו על משכבותם. וכתיב, אם תשכב לא תפחד ושכבת וערבה שנתך, ותשמר אותה מחבט הקבר ומרמה ותולעה. ותסלח ותמחול לה על כל פשעיה. כי אדם אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא. וזכר לה זכיותיה וצדקותיה אשר עשתה. ותשפיע לה מנשמתה לרשון עצמותיה בקבר מרוב טוב הצפון לצדיקים, דכתיב, מה רב טובך אשר צפנת ליראיך, וכתיב, שמר כל עצמותיו אחת מהנה לא נשברה. ותשכון בטח בדרך ושאנן מפחד רעה, ואל תראה פני גיהנם. ונשמתה תהא צרוכה בצרור החיים ולהחיותה בתחית המתים עם כל מתי עמך ישראל ברחמים, אמן:

והמשפילים וזחירו פזהר הרקיע : כך אומר משה רבנו עליו השלום לרבי שמעון בר יוחאי ז"ע א': "בהאי חבורא הילך האייהו ספר הזהר... ובגין דעתידין ישראל למטעם" מאילנא דחיי, האייהו ספר הזהר, יפקון ביה מן גלותא ברחמי". פרוש: מטעם שעתידיים ישראל למטעם מאילן החיים שהוא ספר הזהר, על ידו יצאו מן הגלות ברחמים, (רעיא מהימנא פ) זשא דף קכד: (רמ"ק)).

ובפרוש אמר אליהו זכורנו לברכה לרבי שמעון בר יוחאי ע"ה הבהאי ספר הזהר יתקרון מן גלותא פד אתגליא בדרא בתראה בסוף יומיא וביה יפקון מן גלותא, ומגדל העגש שכתב רחמנא ליצלן "וי ליה טב ליה הלא יתברי ולא יליף", ממנו יודע גדל החיוב וזך השכר למי שלומד קבלה, כי למוד הזהר בגירסא בעלמא בונה עולמות וכל שכן אם יזכה ללמוד ולהבין פרוש מאמר אחד יעשה בו תקון למעלה בשעה אחת מה שלא יעשה בלמוד הפשט שנה תמימה. - זה המאמר הביאו מורנו הרב חיים ויטאל ז"ל בהקדמתו לספר עץ חיים, להודיע כמה גדול החיוב המטל על הלומדים החרידים לדבר השם ללמוד קבלה, וענשם כמה גדול אם אינם לומדים, כי יעשה בשעה אחת בלמוד הקבלה מה שלא יעשה בלמוד הדף חדש ימים בפשטי התורה. (פסא מלך לתקוני זהר)

ואמר אליהו הגביא לרבי שמעון בר יוחאי: וכמה בגי זשא לתתא יתפרנסון מהאי חבורא דילך, פד יתגלי לתתא בדרא בתראה בסוף יומיא... פרוש: כמה בגי אדם למטה יתפרנסון מזה החבור שלך (שנתיה להם מוזן ותקון הנפש ע"י למוד הזהר) כאשר יתגלה למטה בדור האחרון בסוף הימים, (קרוב לביאת משיח) ובשביל למוד הזהר יתקיים מה שכתוב "וקראתם דור בארץ לכל יושביה" - פרושו שיבוא משיח צדקנו ויתקע בשופר גדול לחירותנו בב"א. (תיק"ז ת"ו - הגר"א ובל"ר). - לשון הכסא מלך: ועל זה הלמוד אמר הקב"ה (ברכות ח ע"א), שזושב קאלו פדאני לי ולבני מהגלות. - ובמקדש מלך אמר: כי כמה מעלות טובות יש למשתתף בלמוד פרוש מאמרי רבי שמעון בן יוחאי, ואין קץ לגדל שכרו, ואשרינו ומה טוב חלקנו אם נזכה לעזר ולקרב ביאת משיחנו, כי כך גזר הבורא יתברך שלא יתגלה ויהיה לנו ספר הזהר הקדוש עד סוף הימים שבזכותו יבוא הגואל, כי סגלה זו בו תוקא ולא בזולתו, עכ"ל.